НА СВАІМ МЕСЦЫ

НАША ВЕРА

Старшыня сельскага Савета апраўдвае давер землякоў

Да аўтавакзала ў Мядзеле ліха падрульвае «Волга».
— Сядайце, калі ласка, — гучыць запрашэнне. — Я Вера Хацяновіч, старшыня Сваткаўскага сельскага Савета, вы ўчора мне тэлефанавалі...
У салоне аўтамабіля яшчэ адна жанчына — Валянціна Анатолеўна Стрэж, галоўны спецыяліст раённага Савета дэпутатаў.

— Сваткаўскі — наш лепшы сельсавет. Нездарма Вера Уладзіміраўна ўзнагароджана Ганаровай граматай Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь. Яе ўклад у развіццё мясцовага самакіравання сапраўды нельга пераацаніць. Яна ўжо 15 гадоў на сваёй пасадзе. Такія работнікі на вагу золата.

— Ой, не трэба мяне так хваліць, — усміхаецца Вера Уладзіміраўна. — Пагадзілася на гэтую пасаду часова. Думала папрацую крыху — ды сыду.

Але... адразу закруцілася на новай рабоце. Людзі, клопаты, праблемы... Канешне, цяжка было. Ды сумленне не дазволіла, так бы мовіць, дэзерціраваць.

— Здзецца, такіх добрых, сумленных, шчырых і працавітых людзей, як у нас, нідзе больш няма. Ёсць цэлыя дынастыі жывёлаводаў, трактарыстаў, хлебаробаў. Канешне ў адкрытым акцыянерным таварыстве «Сваткі» рады і прыездам, але толькі тым, хто адказна ставіцца да работы, — расказвае Вера Уладзіміраўна.

Сваткаўскі сельсавет у параўнанні з іншымі невялікі: 26 населеных пунктаў, дзе жыве 1160 чалавек, налічваецца 540 двароў. Але пытанняў, з якімі звяртаюцца сяльчане, як і ўсюды, шмат. Бывае і так, што няма магчымасці вырашыць канкрэтную праблему. Калі яна не пад сілу, то старшыня так і кажа. Магчыма, камусьці гэта не падабаецца. Ды лепш праўда, чым пустыя абяцанкі. «Калі не стрымаеш слова, то людзі зусім па-іншаму будуць да цябе адносіцца», — упэўнена Вера Хацяновіч.

> Як жа ў вёсцы без каровы? Людзі скажуць: нас агітуе за падсобную гаспадарку, а сама?

Сёлета з раённага бюджэту выдзелілі 40 млн рублёў на добраўпарадкаванне. За гэтыя грошы і могілкі трэба прывесці ў парадак, і агароджы паставіць, і абкасіць, і нешта падрамантаваць. Вядома, на ўсё не хапае. Паблізу вялікіх гарадоў сельвыканкамы зарабляюць шляхам продажу зямельных участкаў, аб'ектаў нерухомасці. У Сватках, якія знаходзяцца далёка ад бойкіх шляхоў, такой магчымасці няма. Праўда, у 2013 годзе прадалі ўчастак у вёсцы Наўры за 17 млн рублёў. Сёлета 15 ліпеня запланавалі яшчэ адзін аўкцыён па продажы зямельнага надзела. У фінансавым аддзеле райвыканкама паабяцалі, што ўсе грошы пакінуць сельсавету на добраўпарадкаванне. «Думаю, ахвотныя на гэтую зямлю будуць», — спадзяецца мая суразмоўца.

— Работа сама знаходзіць Веру Уладзіміраўну, — жартуе Валянціна Стрэж. — Каза залезла ў агарод — бягуць скардзіцца ў сельвыканкам, святло прапала — таксама да яе. Па кожнай дробязі. Некага трэба памірыць з суседам, іншага проста суцешыць...

— Часам вельмі стамляюся. Думаю, дапрацую да канца гэтага склікання — і ўсё. Кажу сваім зямлякам: маўляў, пабуду год дома, а там знайду іншую работу. Дык яны смяюцца ў адказ: не вытрымаеш. Сапраўды, з іншага боку, як без зносін з людзьмі, я жыву іх праблемамі, зраслася з імі каранямі, — разважае Вера Хацяновіч. — Хоць без работы і дома не застанешся. На падворку куры, карова, бык. Летась хацелі збыць рагулю, але. Як жа ў вёсцы без каровы? Людзі скажуць: яна нас агітуе за падсобную гаспадарку, а сама пазбавілася ад карміліцы.

— Дарэчы, у нашым раёне з 9 старшынь сельскіх Саветаў толькі Вера Уладзіміраўна трымае вялікую гаспадарку, — удакладняе Валянціна Анатолеўна. — Яна наша, мясцовая, з дзяцінства да працы прывучаная. Яна тут усіх ведае, і яе ведаюць таксама.

У суседніх Альсевічах, дзе Вера нарадзілася, жыве яе старэнькая матуля, якую дачка забірае на зіму да сябе, а вясной адвозіць у родную хаціну. Добра, што ў жанчыны ёсць клапатлівая дачка, зяць, двое ўнукаў, якія падтрымліваюць, дапамагаюць. Не нарадуецца яна і праўнукам. Але ў вёсках сельсавета нямала адзінокіх, адзінока пражываючых пенсіянераў. Вера Уладзіміраўна часта іх наведвае, цікавіцца, якая дапамога ім патрэбна. Бывае, што чалавеку нічога не трэба. Галоўнае, каб яго выслухалі. Выгаварыцца — і лягчэй становіцца: адзінота — цяжкая ноша. У вёсцы Узла, напрыклад, працуе аддзяленне кругласутачнага знаходжання для грамадзян пажылога ўзросту і інвалідаў, якое прытуліла і некаторых сваткаўскіх жыхароў. Валянціна Уладзіміраўна пры нагодзе ніколі не абміне гэты дом, дзе загадчыцай дэпутат сельскага Савета Бернарда Макоска.

А наогул, працаваць заўсёды лягчэй, калі работнікі не дзеляць абавязкі на «свае» і «чужыя». Невялікі калектыў Сваткаўскага сельскага Савета — дружная каманда: кіраўнік спраў Наталля Калбун, бухгалтар Алена Раскова. Жанчыны падстрахоўваюць адна адну, замяняюць, разам працуюць на суботніках, дзяжураць падчас свят, могуць прыйсці на работу раней і затрымацца дапазна. Бадай, таму і няма скаргаў ад вяскоўцаў на арганізацыю гандлю, пошты, транспарту. На кантролі мясцовай улады — работа аўтакрамаў, стан дарог, якасць вулічнага асвятлення.

— Мне здаецца жыццё ў горадзе робіць чалавека больш жорсткім, нястрыманым. Усе спяшаюцца, бягуць, часта не саступаюць адно адному дарогу. Калі бываю ў сталіцы на курсах, семінарах, то ледзь вытрымліваю тыдзень, — кажа Вера Хацяновіч. — І сэрца баліць, і галава... А вернешся назад — зноў здаровы, адпачываеш душой сярод сваіх людзей.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ГАЛАСЫ ВЁСАК

ІНІЦЫЯТЫВЫ ЖЫВУЦЬ САМАСТОЙНА

Вялікая трохгадовая работа завершана: 40 ініцыятыў, увасобленых на Рагачоўшчыне, былі прадстаўлены на заключнай прэзентацыі, фінал якой прайшоў у вёсцы Кургание. Тут, на беразе ракі, сышліся ўсе актывісты праекта «Стварэнне эфектыўнай сістэмы культурных і інфармацыйных паслуг для сельскага насельніцтва «Свет інфармацыі, культуры і творчасці — для ўсіх». 250 000 еўра — грант Еўрапейскага саюза — быў патрачаны на тое, каб людзі, якія жывуць на поўначы Гомельшчыны, адчулі: у іх з'явіліся інструменты, дзякуючы якім яны могуць сам зарабляць грошы і быць цікавымі іншым.

Ірына Седлер, кіраўнік праекта, з захапленнем расказвае пра кожную з ініцыятыў:

— За гэты час мы падтрымалі больш за 20 фальклорных калектываў: з Лучына, Высокага, Стрэнек, Балотні, Ціхініч, Гадзілавіч. Ім былі зроблены народныя строі ў традыцыях менавіта нашага Рагачоўскага раёна. У Стрэньках ёсць аматарскі калектыў бытавога танца. На нашым свяце яны вучылі танцаваць дарослых і дзяцей кракавякі ды падэспані. У Кургані на свяце «Галасы вёсак» напрыканцы ўтварылі карагод, у якім кружыліся ўсе ўдзельнікі з сваіх новых касцюмах.

Між тым на прэзентацыі за 5-7 хвілін кожная з груп, якая прадстаўляла ініцыятыву сваёй вёскі, прадставіла міні-праграму з абавязковым удзелам прысутных. Вёска Кісцяні, напрыклад, прадэманстравала, як у іх праходзіць абрад гукання вясны, а Гадзілавічы — свята Купалля. Дарэчы, людзі выступілі ініцыятарамі адраджэння менавіта тых традыцый, якія некалі існавалі ў населеных пунктах.

Іх на Рагачоўшчыне каля 200, але далёка не ва ўсіх ёсць установы культуры. Менавіта таму ў межах праекта былі набыты аўтобус і апаратура для перасоўнага клуба, які выязджае ў аддаленыя вёскі з канцэртамі. Так здарылася, што самая вялікая супольна актыўных жыхароў — у аграгарадку Лучын. Гэта менавіта яны ўвасобілі ў жыццё ініцыятыву пра аднаўленне колішняга свята «Грай, гармонік». І цяпер штогод з наваколля сяжваць вясёлыя прыпеўкі пад гармонік з'язджаюцца ў Лучын самыя галасістыя хлопцы і дзяўчаты. Ёсць тут і дзіцячы клуб выхаднога дня «Нядзелька». Іх актыўнасці можна толькі пазайздросціць. Пад кіраўніцтвам дарослых дзеці розных узростаў выязджаюць на экскурсіі, праводзяць шмат спартыўных спаборніцтваў. Менавіта таму для ўсіх удзельнікаў дзякуючы гранту ЕС набыты спартыўны рыштунак і касцюмы для выступленняў.

> Магчыма, невялічкія музеі, створаныя ў маленькіх населеных пунктах, не дадуць ім загінуць.

Правядзенне фестывалю «Смак мёду» у вёсцы Забалаць, на чыстай ад радыяцыі тэрыторыі — ініцыятыва мясцовых бортнікаў. У вёсцы Збарой на Рагачоўшчыне створаны экамузей зёлак. Раённы аддзел культуры прадставіў памяшканне, а за кошт сродкаў праекта былі цалкам зроблены рамонт, афармленне, набыта абсталяванне і мэбля. Цяпер музей часта наведваюць шматлікія пацыенты санаторыя «Дняпроўскія сосны». Арганізатары ўстановы з інтарэсам і задавальненнем займаюцца вырошчваннем і збіраннем лекавых раслін. Яны ж дзеляцца з наведвальнікамі тэхналогіямі нарыхтоўкі, перапрацоўкі, захавання і выкарыстоўвання лекавай сыравіны. У межах праекта для іх была заказана спецыяльная сувенірная прадукцыя.

— Многім людзям цікава пагядзець, чым жыве беларуская глыбінка, — адзначае Ірына Седлер. — Пазнаёміцца з тымі старажытнымі абрадамі, якія захаваліся тут. Хочацца, каб пра нас ведала як мага больш людзей, каб да нас прыязджалі не толькі з санаторыя, але і з іншых краін. Мы іх зможам прыняць дастойна і расказаць пра сваё адметнасці.

Усяго за кошт сродкаў праграмы Еўрасаюза для ўвасаблення ініцыятыў жыхароў Рагачоўшчыны былі набыты камплекты рознай апаратуры і тэхнікі: камп'ютары, мультымедыйныя ўстаноўкі, газонакасілкі, іншае абсталяванне. Чатыры музеі з'явілася на Рагачоўшчыне ў межах праекта. У тым ліку экспазіцыю «Драўляныя карункі» прадставілі рэзчыкі па дрэве з пасёлка Ільіч. Яна прысвечана драўлянаму дойлідству, традыцыі ўпрыгожвання хат ліштвой, аканіцамі. Музей шапак быў створаны ў вёсцы з красамоўнай назвай Шапчыцы...

Магчыма, невялічкія музеі, створаныя ў маленькіх населеных пунктах, не дадуць ім загінуць. Гэта ж тычыцца і музея, адкрытага ў Кургані падчас свята «Галасы вёсак». Размова пра экспазіцыю, прысвечаную Уладзіміру Людвігавічу Кігн-Дзедлаву. Імя гэтага таленавітага пісьменніка, паплечніка Антона Чэхава, вядома не вельмі шырока. Але на Рагачоўшчыне лічаць, што яго творчая літаратурная спадчына вартая вывучэння. Сёлета споўнілася 160 гадоў з дня нараджэння пісьменніка, і гэта стала падставай для адкрыцця музея на яго радзіме.

Фрагмент троіцкага абраду прадстаўляе Лучынскі дом культуры.

Разам з кіраўніцтвам Рагачоўскага райвыканкама і райсавета каардынатар праекта прадстаўніцтва Еўрапейскага саюза ў Беларусі Таццяна Пранько ўручыла памятныя сертыфікаты прадстаўнікам усіх 40 ініцыятыў.

Безумоўна, за кожнай увасобленай ініцыятывай стаяць людзі, пра кожнага з якіх можна расказваць асобна. Але ж усе яны разам атрымалі тыя магчымасці, якія дазволяць ім развіваць прыродныя здольнасці. Кожнаму — у сваім напрамку. Многія з іх, верагодна, яшчэ прадставяць сваю творчасць на Дні пісьменства, які сёлета адбудзецца ў Рагачове.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
iost@zviazda.by

НА КАНТРОЛІ

РЭВІЗОРЫ, АХАЛАДЗІЦЕ ПЫЛ!

Падчас Усебеларускага сходу яшчэ раз прагучала думка пра тое, што вытворцам і прадпрымальнікам не трэба перашкаджаць у іх дзейнасці.

Залішнія праверкі розных наглядных і іншых органаў не дапамагаюць працаваць. Таму дзейнасць тых, хто правярае, таксама правяраюць.

Сітуацыя з праверкамі абмяркоўвалася на сумесным пасяджэнні калегій Камітэта дзяржкантролю і пракуратуры вобласці.

Дарэчы, яшчэ ў 2009 годзе выйшаў Указ Прэзідэнта №510 «Аб удасканаленні кантрольнай (наглядней) дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь».

— Больш за 6 гадоў дзейнічае ўказ, які быў прыняты для кардынальнага скарачэння колькасці праверак. Паралельна ён павінен спрыяць стварэнню сістэмы папераджальнага кантролю, якая не перашкаджала б рэалізацыі дзелавой ініцыятывы. Але па-ранейшаму допускаюцца парушэнні і хібы, — сказаў **Вадзім ЗАРАНКІН, старшыня Камітэта дзяржкантролю Віцебскай вобласці.**

За апошнія тры гады колькасць усіх праверак на Віцебшчыне не перавысіла 16,7 тысячы. Найбольш актыўныя — інспекцыі Міністэрства па падатках і зборах (каля 2,9 тысячы праверак). А сярод наглядных органаў — падраздзяленні Міністэрства аховы здароўя, МНС, інспекцыя Дзяржбуднагляду. Для параўнання, летась Камітэтам дзяржкантролю вобласці зроблена толькі 101 праверка.

Як адзначылі ў камітэце, па-ранейшаму вялікая частка праверак — пазапланавыя. Прычым іх колькасць узрасла летась на 7,2%. Значная праверачная нагрузка прыпадае на некаторыя арганізацыі. Даходзіла да 40 і больш праверак у год — і гэта на адно прадпрыемства! Некаторыя праверкі, якія праводзіліся па даручэнні праваахоўных органаў, цягнуліся да 140 дзён!

«Рэвізорам» нагадалі, што не патрэбны праверкі дзеля самых праверак. Калі ўжо збіраецеся, напрыклад, на мясакамбінат, дык прыходзьце, калі ёсць дакладная інфармацыя аб парушэнні, якое ўчыняецца. Або, калі, скажам, цікавіць будаўнікі, дык даследуйце адразу некалькі аб'ектаў замест аднаго.

На калегіі дадзены канкрэтныя даручэнні ўпаўнаважаным органам вобласці па ўпарадкаванні кантрольнай і наглядной дзейнасці і скарачэнні праверак.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by

БУСЕЛ ЗАТРЫМАЎСЯ Ў ДРЫБІНЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Спачатку яна зусім не ішла на кантакт, — кажа Ларыса Арцёменка. — Спрабавалі дастукацца да яе праз маці, праз суседзяў — безвынікова. Маладая дзяўчына не спяшалася выпраўляцца, ісці працаваць. Пасля чарговага запою, які зацягнуўся, пачалі збіраць дакументы, каб передаць дзіця пад апеку дзяржавы. У выніку дзяўчыну змясцілі ў прытулак. Жанчына зразумела, што ўсё сур'ёзна, закадзіравалася, пайшла працаваць. Праз 4 месяцы ёй вярнулі дачку. Вось ужо два гады, як Наталлю ніхто з бутэлькай не бачыў.

Кірыл стаў сімвалам аднаўлення сям'і (з мамай Святланай).

Знайшла ў сабе сілы пачаць новае жыццё і шматдзетная маці з Трылесіна. Праз сваю цягу да спіртнога яна перыядычна трапляла ў групу сацыяльна небяспечных. Скончылася тым, што пазбавілася правоў на чацвёра сваіх дзяцей. Але хапіла ці узяцца за розум. Летась дзеці вярнуліся да маці. Цяпер сям'і аказваецца ўсялякая дапамога, у тым ліку адрасная. У раёне наладжаны сувязі з дабрачынным італьянскім фондам і падлеткі маюць магчымасць адпачываць за мяжой. Італьянцы нават дапамаглі аднаму з дзяцей зрабіць аперацыю.

Без дыму і агню

Для **Уладзіміра АТРАХІМЁНКІ, які працуе інспектарам групы прапаганды і ўзаемадзеяння з грамадскасцю Дрыбінскага аддзела па надзвычайных сітуацыях,** праца і ахова інтарэсаў сям'і ўжо даўно сталі словамі-сінонімамі. Некалькі гадоў таму ў якасці дэпутата райсавета ён дапамагаў вырашаць землякам сацыяльныя праблемы. Ды і сёння пры наведванні канкрэтнай сям'і не абмяжоўваецца прафілактыкай работы пячнога ці электрычнага абсталявання — звяртае ўвагу і на тое, чым людзі «дыхаюць».

Галоўны боль для ратаўнікоў — дзеці без нагляду. Уладзімір памятае, як 4 гады таму да бабулі ў вёску прыехалі ўнукі з Магілёва, знайшлі стары матрац і падпалілі яго. Добра яшчэ, што гэта адбылося на вуліцы, а не ў доме... Наогул, за апошнія два гады пажараў з прычыны дзіцячага свавольства ў раёне не было.

З 2005 года Уладзімір Атрахімёнак выкладае дзецям асновы бяспекі жыццядзейнасці. Раней гэта быў абавязковы прадмет у школах, цяпер, на жаль, факультатывы. Карысць жа ад яго нельга перабольшыць. Не ўсе дарослыя ведаюць, як паводзіць сябе ў экстрэмальных сітуацыях. Што казаць пра дзяцей? Раз на тыдзень ратаўнік праводзіць двухгадзінныя заняткі ў Дрыбінскай сярэдняй школе і Цэнтры пазакласнай дзейнасці. І вельмі ганарыцца, што ўжо трое яго выпускнікоў працуюць у аддзелах па НС у Дрыбіне і Горках.

Зараз канікулы, і ратавальнікі кантралююць яшчэ і лагеры пры школах. Трэба глядзець, каб адпачынак дзяцей праходзіў «без дыму і агню». Менавіта так называецца прымеркаваная да школьных канікул рэспубліканская акцыя.

— Аднымі забаронамі справу не вырашыш, трэба чымсьці зацікавіць падлетка, — з веданнем справы кажа суразмоўца. — Прафілактычныя мерапрыемствы праводзім у выглядзе гульні. Дзесьці відэаролік разам пагледзім, дзесьці сродкі пажаратушэння пакажам або прыклад да месца прывядзём. Зараз лета, і трэба нагадваць, як паводзіць сябе пры навальніцы, як на вадаёмах, чым пагражае выпальванне сухой расліннасці.

Дзеля дзіцяці

Цяжэй уздзейнічаць на дарослых, асабліва адзінокіх. У сельсаветах усе «асацыялы» на ўліку. Перыядычна з імі працуюць падчас пасяджэння савета грамадскіх пунктаў аховы правапарадку. Пры кожным сельсавеце існуюць наглядальныя камісіі.

За Уладзімірам Атрахімёнкам у раёне замацавана 12 вёсак, ён там адказны за супрацьпажарную прапаганду. Асабіста наведвае сем'і — як па службовых абавязках, так і разам з камісіямі, прымае ўдзел у пасяджэннях грамадскіх пунктаў.

— Але, калі чалавек сам не пажадае выпраўляцца, намаганні амаль роўныя нулю, — кажа ён. — Нейк наведалі мужчыну, нагадалі, што небяспечна курыць у ложку, злоўжываць спіртным, а ночку паступіў сігнал, што яго дом гарыць.

Святлана КІРЫЛАВА, намеснік старшыні раённай камісіі па справах непаўналетніх, выратавала не адну сям'ю. Для іх яна і дарадчыца, і псіхолаг, і самы блізкі чалавек.

— Ёсць у нас жанчына вельмі праблемная, — расказвае яна. — У яе было дзіця ад першага шлюбу, сужыцель свайго прывёў, ды яшчэ агульнае нарадзілася. Але жыць у згодзе не атрымліваецца. Гаспадыня яна выключная, але калі пачынае піць, усё ідзе бязладна. Што толькі ні рабілі — і дзяцей забіралі, і правоў пазбаўлялі, а яна не выпраўляецца. Некаторы час трымаецца, але як толькі ёй дзяцей вернуць, пускаецца ва ўсе цяжкія. Зараз зноў ездзіць па прыёмных сем'ях, дзяцей наведвае, просіць, каб вярнулі...

На думку Святланы Кірылавай, праект «Сям'я — для дзяцей» даказаў, што можна працаваць з праблемнымі сем'ямі без пазбаўлення іх бацькоўскіх правоў. Але гэта патрабуе вялікіх псіхалагічных выдаткаў. Прыходзіцца ўвесь час жыць чужымі праблемамі. Аднойчы да яе прыйшла разгубленая жанчына, пагражала, што будзе скардзіцца ў розныя інстанцыі. А потым, калі выказалася, падзякавала за ўвагу і пайшла. «Я пры гэтым амаль нічога не сказала, — смяецца Святлана Уладзіміраўна. — Чым не прыклад, што людзям не хапае элементарнай увагі».

Нэлі ЗІГУЛЯ.
Фота аўтара.

ДЗЕ ПАЗНАЕЦЦА СВЕТ?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

У пачатку ЖЭСа карэспандэнт «МС» пацікавілася, што за канструкцыі стаяць ля некаторых дамоў. Бетонныя аркі дзе-нідзе з такімі ж бетоннымі дарожкамі займаюць многа месца, яны пазарасталі травой, ніяк не выкарыстоўваюцца. Аказалася, гэтыя груватскія пабудовы ўзводзілі падчас будаўніцтва жылля як дзіцячыя гарадкі-пляцоўкі пры кааператыўных дамах. А восьзамацаваць іх за кім-небудзь забыліся, як бывала на пачатку 90-х. За два дзясяткі гадоў, пакуль іх ніхто не даглядаў, яны часткова паразбураліся, зрабіліся непрыдатнымі і нават сталі небяспечнымі. Іх, на добры толк, цяпер неабходна знасіць. Але ж на гэта патрэбны немалыя сродкі. Лішніх грошай ніхто не мае. Так і стаяць гэтыя «катакомбы», а на іх месцы маглі б быць сапраўдныя пляцоўкі для дзяцей.

Праўда, яны і ёсць па ўсёй вуліцы. Хоць невялікія, з мінімальным наборам дзіцячых атракцыёнаў. Як, напрыклад, каля кааператыўнага дома №36 па Луцкай. Мама двух сыноў Вольга Васілюк гуляе з імі тут кожны дзень. Малодшы Паша любіць катацца з горкі альбо на арэлях. І усе малыя насельнікі двара выходзяць з дому з поўным наборам цацак, каб будаваць мудрагелістыя пясочныя палацы.

— Усім нам, мамам, хацелася б, каб у нас была такая пляцоўка, як побач з новымі дамамі 33А і 33Б па вуліцы 28 Ліпеня, куды і мы часам наведваемся, — гаворыць Вольга. — Тыя пляцоўкі летась здаваліся забудоўшчыкам разам з дамамі. Але добра, што ў нашым двары ёсць хоць невялікая свая. Гэта месца, дзе нашы дзеці вучацца пазнаваць свет, упершыню сутыкаюцца з яго прыродай. Дрэнна толькі, што асобныя жыльцы без павагі ставяцца да дзіцячага насельніцтва. Кажу найперш пра гаспадароў сабак, якія не прыбіраюць за сваімі гадаванцамі. Іншым разам баішся дзіця выпусціць на зямлю, бо яно можа ўлезці ў прадукт сабачай жыццядзейнасці. А дзіцячыя пляцоўкі і тэрыторыя вакол іх павінны быць забароненай зонай для сабачнікаў. І гэта залежыць толькі ад іх сумлення, — заўважае маладая маці.

У кожнай паўжаркуюнасці дамоў, якія і складаюць дваровыя тэрыторыі па ўказанай вуліцы, ёсць дзіцячыя пляцоўкі. Хоць невялікія, не багата аснашчаныя, але ёсць. Прыкладна палавіна іх належыць ЖЭСу, астатнія ўзведзены за кошт сродкаў кааператываў. Начальнік ЖЭСа №11 Аляксандр Аўдзяйчук сказаў, што грошы для паляпшэння названых аб'ектаў выдзеленыя, і некаторыя з іх будуць адрамантаваны і добраўпарадкаваны яшчэ ў гэтым годзе. Кааператывы вырашаюць гэта пытанне самастойна. Як адзначыў **старшыня Брэсцкага гарадскога Савета дэпутатаў Мікалай КРАСОЎСКІ,** прэзідыум гарсавета дапаўчыў дэпутатам каардынаваць работу грамадскіх ініцыятыў у гэтым кірунку. Цяпер пляцоўкі ўзводзяцца найбольш за сродкі грамадзян. Але да такіх аб'ектаў ёсць асаблівыя патрабаванні, прадыктаваныя правіламі бяспекі. Таму пры правядзенні работ павінны быць прыцягнутыя адпаведныя спецыялісты і арганізацыі. Вось гэта і ёсць клопат дэпутата.

...Да 1000-годдзя заснавання Брэста застаецца тры гады. Пачынаецца многа праектаў па ўдасканаленні гарадской інфраструктуры, іншымі словамі, разгортваецца вялікая будоўля, асабліва ў цэнтральнай частцы горада. У сувязі з гэтым **старшыня Брэсцкага гарвыканкама Аляксандр РАГАЧУК** падрыхтаваў спецыяльны зварот да гараджан. Мэр просіць праявіць цярпімасць і разуменне ў перыяд, калі давядзецца цярпець транспартныя і іншыя абмежаванні. І гэта зразумела. Часовыя нязручнасці акупяцца потым прыгожымі і дагледжанымі вуліцамі, аднаўлёнымі старымі будынкамі і кварталамі. Але пры гэтым вельмі важна не забывацца пра двары, дзе людзі бавяць час кожны дзень і дзе малыя пазнаюць свет, вучацца ўспрымаць навакольнае асяроддзе і ўсведамляць сябе як частку родных мясцін.

Вольга Васілюк з сынам Паўлам.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
yackevich@zviazda.by

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ — ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказная за выпуск КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: **ГЕРАСІМОВІЧ С.М.**, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **АСКЕРКА Ю.В.**, адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; **НАВУМЕНКА А.В.**, старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М.Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 44 12;
e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. **Нумар падпісаны ў 19.30 12 ліпеня 2016 года.**